

zaaknummer 2011 T619

19 oktober 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

de klaagster,

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: klaagster,

juridisch adviseur: mr. N.A. Viellevoeye-Geers, advocaat te Nijmegen,

tegen:

(wijlen) **de aangeklaagde,**

overleden op [datum],

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde,

tijdens zijn leven lid van de Congregatie der Benedictijnen (O.S.B.).

1. De procedure

Het klaagschrift met bijlagen is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 6 maart 2012. Op 13 juni 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van Overste [naam] (o.s.b.).

Op 4 oktober 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Tevens was aanwezig [naam], als toehoorder, met instemming van de aanwezigen.

Klaagster is verschenen met mevrouw [naam] (zus [naam]) en mevrouw [naam] als vertrouwenspersoon. Zij heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. Viellevoeye-Geers.

Namens de Congregatie is verschenen broeder [naam].

2. De klacht

2.1. Klaagster stelt dat zij van haar zesde tot haar achtste jaar wekelijks seksueel is misbruikt door aangeklaagde. Klaagster werd door aangeklaagde betast aan haar intieme delen. Ook moest zij aangeklaagde betasten.

Klaagster woonde in haar jeugd met haar ouders en acht broers en zussen in een huurwoning op het voorplein van kasteel [plaats]. Dit kasteel en de bijgebouwen werden door de [naam] monniken op hun beurt gehuurd van de Staat. Vader was in de abdij als timmerman werkzaam. Genoemde woning was een dienstwoning. Het gezin was afhankelijk van het inkomen dat de vader bij de paters verdiende. Aangeklaagde kwam veel bij het gezin thuis, hij deed boodschappen voor het gezin en hij regelde de financiën. Klaagster was de oudste van

het gezin. Zij kreeg daardoor de meeste verantwoordelijkheden en had daardoor ook de meeste contacten met de paters, waaronder aangeklaagde. Klaagster moest wekelijks het urenbriefje van haar vader naar aangeklaagde brengen. Zij fietste naar de abdij, die enkele kilometers van het kasteel lag. Klaagster werd binnengelaten en moest wachten in een hoge stoel in de spreekkamer. Aangeklaagde keek dan eerst door het ruitje. Klaagster herinnert zich deze momenten nog goed en die maken haar nog steeds zeer benauwd. Aangeklaagde was bij klaagster thuis altijd een hele vriendelijke man, maar bij deze gebeurtenissen was hij duidelijk een heel ander persoon. Klaagster moest bij aangeklaagde omgekeerd, met haar gezicht naar hem toe, op schoot komen zitten en vervolgens betastte hij haar door haar kleren heen aan haar intieme delen. Klaagster moest aangeklaagde ook betasten. De gebeurtenissen duurden wel een half uur en klaagster, die hard tegen aangeklaagde werd aangetrokken, kon geen kant op. Het werd klaagster streng verboden om 'dit geheimpje' aan haar ouders te vertellen. Toen klaagster acht jaar was, werd haar vader ziek en hoefde klaagster geen werkbriefjes meer te brengen, waardoor het misbruik stopte.

2.2 Volgens klaagster zijn er meerdere klachten tegen aangeklaagde bekend. Zoals blijkt uit de klachtenprocedure bekend onder nummer 2011 T566 heeft ook haar broer [naam] een klacht tegen aangeklaagde ingediend. Volgens klaagster werden ook drie andere zussen van klaagster misbruikt door aangeklaagde. Zus [naam] is overleden. Zus [naam] heeft een schriftelijke verklaring gegeven, welke klaagster heeft overgelegd. [Naam zus] heeft verklaard dat klaagster eind jaren 90 op een familiebijeenkomst over de onzedelijke betastingen door aangeklaagde heeft verteld. Volgens [naam zus] is zij ook door aangeklaagde seksueel misbruikt en op dezelfde manier, namelijk bij het inleveren van de werkbriefjes van haar vader.

Klaagster wenst bovendien als steunbewijs het advies van de voormalige Toetsings- en Advies Commissie (hierna T.A.C.) in de zaak [naam]/[naam] van [datum], nr. 98.004, in te brengen, waarin wordt geconcludeerd dat er sprake is geweest van langdurig seksueel misbruik van mw. [naam], die ten tijde van het misbruik tussen de vier en acht jaar oud was, door dezelfde aangeklaagde.

Ten slotte overlegt klaagster de verslagen van haar psycholoog aan de huisarts uit 1998 en het verslag van de regressietherapeut, waar klaagster van februari 2004 tot januari 2005 onder behandeling is geweest, waar uit beide verslagen moge blijken dat klaagster ernstige problemen heeft ondervonden ten gevolge van het seksueel misbruik door aangeklaagde.

2.3 Ter zitting heeft de juridisch adviseur van klaagster een verklaring van [naam] (broer [naam]) overgelegd van 13 februari 2012. Hij heeft verklaard dat hij meerdere jaren geleden van het misbruik van zus [naam] op de hoogte is gesteld tijdens een familiebijeenkomst. Hij is zelf op zes à zevenjarige leeftijd een keer door aangeklaagde in zijn ouderlijk huis betast, maar door een flinke trap uit te delen is deze broer aangeklaagde ontvlucht en hij heeft daarna nooit meer last gehad.

2.3 Klaagster heeft veel last gehad van het machtsmisbruik en van de opgelegde zwijgplicht. Klaagster had een minderwaardigheidscomplex en had het gevoel niets waard te zijn. De traumatische ervaringen kwamen vooral naar buiten in relaties waarin sprake is van meerderen of macht, zoals in haar werk en ook in haar huwelijksrelatie met een dominante man. Klaagster is van deze man gescheiden. Klaagster vindt het nog altijd moeilijk om voor zichzelf op te komen. Ter zitting heeft klaagster verklaard dat zij op de goede weg is, maar nog steeds last heeft van het verleden.

2.4 Klaagster wil erkenning van hetgeen haar is overkomen en excuses van de orde van de Benedictijnen. Wanneer de Klachtencommissie zal adviseren om de klacht van klaagster

gegrond te verklaren, zal klagster de Compensatiecommissie om een geldelijke genoegdoening verzoeken.

3. Het verweer

3.1 Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Overste heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde en dat hij met twee paters heeft gesproken die lange tijd met aangeklaagde in de abdij hebben gewoond. De paters herinneren zich aangeklaagde als een stug, moeilijk te doorgronden persoon, die erg op zichzelf was. Aangeklaagde functioneerde in de abdij als boodschappenpater en als boekhouder. Gaandeweg speelde het leven van aangeklaagde zich meer af buiten de abdij dan daarbinnen. Volgens de informanten werd aangeklaagde in een aantal gezinnen graag gezien.

De Overste geeft aan dat hij zelf pas sinds 1998 als abt in de abdij werkzaam is. De vorige abt heeft alle documenten verbrand, zelfs het dossier over [naam]. Op voorstel van pastoor [naam] heeft [naam] zelf in een lang gesprek haar verhaal aan de Overste verteld, hetgeen een diepe indruk op hem heeft gemaakt. Het maakte voor de Overste duidelijk wat voor diepgaande gevolgen slachtoffers van misbruik lange jaren ondervinden.

De Overste concludeert dat zijn zoeken naar informatie alleen algemene informatie over aangeklaagde en de familie [familienaam klagster] heeft opgeleverd en dat er geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik, maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klagster onwaarheid spreekt. Wanneer de Klachtencommissie oordeelt dat het aannemelijk is dat de feiten zich hebben voorgedaan, zal de Overste dit advies overnemen en spijt betuigen namens de Congregatie voor het leed dat klagster is overkomen.

3.2 Ter zitting heeft de Overste medegedeeld dat klagster op de abdij is geweest om over het gebeurde te praten. De Overste stelt dat hij het een triest verhaal vindt en dat hij geen reden heeft om te bestrijden wat er is gebeurd. De Overste voegt hieraan toe dat hij ervan op de hoogte is dat aangeklaagde een brief naar moeder [naam] heeft gestuurd om te vertellen dat hij de kinderen [naam] nooit seksueel heeft misbruikt. De juridisch adviseur van klagster heeft daarop opgemerkt dat de handelingen van aangeklaagde jegens klagster wellicht in de optiek van aangeklaagde geen misbruik opleverde.

4. De beoordeling

4.1 Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3 Er zijn ruim vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klaagster schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klaagster onzedelijk is betast door aangeklaagde, waarbij zij omgekeerd op de schoot van aangeklaagde moest gaan zitten en aangeklaagde haar bovenlichaam betastte en waarbij aangeklaagde klaagsters geslachtsdeel voelde door haar kleren heen en waarbij klaagster op haar beurt aangeklaagdes geslachtsdeel moest betasten door zijn broek heen, waarbij klaagster langdurig tegen aangeklaagde aan werd getrokken.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klaagster haar verhaal heeft verteld. Zo heeft klaagster omschreven hoe zij op de grote stoel zat te wachten, terwijl aangeklaagde door het luikje keek en zo heeft zij ook verteld van de grote handen met dikke aderen van aangeklaagde, waarvoor zij nog steeds bij de herinnering daaraan huivert.

Daarnaast wordt het verhaal van klaagster ondersteund door de verklaring van haar zuster [naam], die, toen het haar beurt was om de werkbrieftjes van vader naar aangeklaagde te brengen, eenzelfde lot onderging. Ook de zaak [naam]/[naam] ondersteunt het verhaal van klaagster, nu de T.A.C. heeft geoordeeld dat er langdurig sprake is geweest van seksueel misbruik van klaagster [naam] door dezelfde aangeklaagde en in welke zaak aangeklaagde de lichamelijke betastingen heeft toegegeven.

4.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas zes jaar oud. Aangeklaagde was voor haar enerzijds een vertrouwenspersoon, die altijd bij het gezin thuis kwam en veel hulp bood, en anderzijds een persoon met macht –de werkgever van haar vader– waartegen een meisje van zes niet was opgewassen en waarvoor zij zelfs doodsbang was door de haar opgelegde zwijgplicht.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen.

4.6 Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de Congregatie zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie der Benedictijnen de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 19 oktober 2012 door mr. P.A.M. Hendriks, voorzitter, mr. P.A. Schaafsma en mevrouw W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door mr. I.C.T.M. Jongens-Manders, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden. Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie van de Benedictijnen en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.